

Naujajai kartai būdinga:

- Didelis informacijos rinkimo greitis;
- Ekraninis (nelinijinis) skaitymas;
- Pirmiausia vystomi ne skaitymo įgūdžiai, o piktogramų įgūdžiai (iconic skills);
- Mokymasis ieškant, žaidžiant.

Svarbu skatinti gilų skaitymą internete, išsaugant seną linijinį literatūros skaitymą.

Tyrimai rodo, kad šiuolaikiniai skaitmeninio pasaulio mokiniai mokosi geriau, kai yra įtraukiami į reikšmingą ir intelektą stimuliuojančią mokomąją veiklą. Būtiną skaitymą, kuris yra giliai susijęs su tyrinėjimu. Tai skaitymas tam, kad išmoktum.

Naudota literatūra:

1. Targamadžė V., Nauckūnaitė Z., Pečiuliauskienė P., Šimelionienė A., Girdzijauskienė S.(2014). Naujoji (Z) karta – prarastoji ar dar neatrastoji? [Rankraštis].- V.: SPPC, 2015.
- 2.Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro įgyvendinamo projekto „Pagalbos mokiniui efektyvumo ir kokybės plėtra, II etapas“, Nr. VP1-2.3-ŠMM-04-V-03-002, finansuojamo Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos bendrojo finansavimo lėšomis, konsultantų rengimo seminaro „Naujoji (Z) karta –prarastoji ar dar neatrastoji?“ medžiaga.
3. G. Petty. Šiuolaikinis mokymas: praktinis vadovas. Vilnius: Tyto alba, 2006.
4. Naujosios (Z) kartos ugdymo pedagoginiai ir psichologiniai aspektai. Rekomendacijos pedagogams ir švietimo pagalbos specialistams. Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras. Vilnius, 2015.

Lankstinuką parengė
Pasvalio r. sav. Švietimo pagalbos tarnybos
Pedagoginio psichologinio skyriaus
vyresnioji specialioji pedagogė Inga Kaulinskienė.

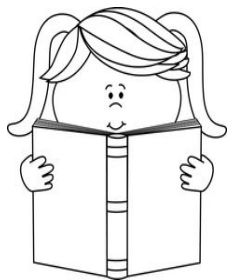
PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
ŠVIETIMO PAGALBOS TARNYBOS
PEDAGOGINIS PSICHOLOGINIS
SKYRIUS

NAUJOJI (Z) KARTA IR SKAITYMAS

KNYGOS – MINTIES LAIVAI,
PLAUKIOJANTYS LAIKO
BANGOMIS IR RŪPESTINGAI
GABENANTYS SAVO BRANGŲ
KROVINĮ IŠ KARTOS Į KARTĄ.
F.BAKONAS

Mokymasis skaityti yra sudėtingas procesas.

Žmogus nėra gimęs skaityti. Mes gimę matyti, judėti, kalbėti ir mąstyti. Skaitymas yra įgijimas specifinių įgūdžių, skirtingai nuo šnekamosios kalbos, kurios išmokstama beveik su bet koku kontekstu.

Nors vaikai, augantys „tarp knygų“, jas skaito, to nepakanka, kad jie iš tiesų išmoktų skaityti, t.y. ir suprastų, ką skaito. Tyrimai parodė, kad geri skaitytojai neperbėga teksto paviršiumi, kai jie peržvelgia eilutę. Jie atidžiai tyrinėja kiekvieną žodį, nors tai gali daryti labai greitai. Tie, kurie gerai suvokia tekstą, skenuoja jį gana lengvai ir sklandžiai. Kai žodis identifikuojamas greitai ir tiksliai, skaitytojas turi pakankamai psichinės energijos apmąstyti teksto prasmę.

Svarbiausi veiksniai, lemiantys teksto supratimą, yra

- skaitytojo motyvacija, skaitymo įgūdžių lygis, kultūrinė ir šeimos patirtis, pomėgiai ir poreikiai, emocijos;
- teksto forma, sudėtingumas, funkcijos;
- aplinka – mokymosi bendruomenės su (si)tarimas, skaitymo instrukcijos perkėlimas į turinio taikymą.

Skaitymas yra aktyvus santykis su tekstu.

Skaitymo strategija – tai tam tikras būdas ar-

ba būdų kompleksas, kurį skaitytojas sąmoningai taiko norėdamas suprasti tekstą.

Svarbu mokytis ir mokytis taikyti įvairius mąstymo procesus apimančių strategijų.

Siūloma mokyti(s) šių kognityvinių strategijų:

- pabraukti tai, kas reikšminga;
- kelti hipotezes apie teksto turinį;
- klasifikuoti, grupuoti, lyginti;
- suvokti idėjas (suformuluoti temą, problemą, pagrindinę mintį, aptarti vertybes);
- rasti sąsajas tarp žodinės ir vaizdinės informacijos;
- žodinę informaciją transformuoti į grafinę (temos žemėlapis, įvykių analizės schema, veikėjų charakteristikos lentelė ir pan.) ar vaizdinę (ilustracijos ir pan.);
- kurti vaizdinius, išvelgti asociacijas, rasti analogijas, perfrazuoti;
- rasti sąsajas, daryti išvadas, vertinti.

Rekomenduojamos šios socioemocinės strategijos:

- savarankiškai perskaitytų knygų pristatymas savo bendraamžiams, perskaitytų ir draugams rekomenduojamų knygų stendų, parodų rengimas;
- mokinių skatinimas kelti klausimus pristačiusiems skaitytas knygas;
- knygų skaitymas ir diskusijos poromis, grupėmis, rezultatų pristatymas bendraamžiams;
- mokytojo nurodytų ar savarankiškai pasirinktų skaitymo strategijų taikymas poromis ir grupėmis;
- atsiliepimų (anotacijų, recenzijų, įspūdžių rašinių, rekomendacijų, elektroninių ir ranka rašytų laišku ir pan.) rašymas;

- dalyvavimas diskusijų forumuose apie perskaitytas knygas ir dalijimasis įspūdžiais, vertinimais su kitais; skaitymo klubų organizavimas;

- įdomios informacijos apie knygos autorių rinkimas ir pristatymas;

- žurnalo apie knygas rengimas, knygos kūrimas;

- kūrybiškas perskaitytų knygų interpretavimas, dirbant bendradarbiaujančiose grupėse (ilustracijų, knygų reklamų, pjesių, inscenizacijų, scenarijų, filmų skaitytų knygų motyvais kūrimas, vaidmenų žaidimai).

Išskiriamos šios metakognityvinės strategijos:

- skaitymo intencijų suvokimas ir skaitymo tikslų kėlimas;

- skaitymo veiklos planavimas, galimų rezultatų ir užduočių atlikti reikalingo laiko numatymas;

- kilusių skaitymo problemų įsisąmoninimas, priešasčių suvokimas ir tinkamų skaitymo strategijų pasirinkimas;

- skaitymo veiklos stebėjimas, koregavimas ir savo veiklos rezultatų įsivertinimas.

